

ივერიის

გაზეთის დასაველი და ყოველ განცხადებას დასაველი უნდა მიუხროთ: თითონ რედაქციის გეგმაში, ავტორის ქრთ, თ. ვარსკვლავის ძეგლის პირდაპირ, თ. გურუნიძის სახლში, წყნარ-ოთხის გამარჯვებულ საზოგადოების განცხადებ-რის სათავედ-ანსურია ბანკის სახლში, სადაც შექმნილია. ფასი განცხადების: ჩვეულებრივი სტრუქტურა რვა კაპიტ.

1877-1890

საბოლოო და სალიტერატურო გაზეთი

1877-1890

ივერიის

გამთავ 1890 წელს იმავ წინადადებით, როგორც საქმე.

ვიასა ჰსუს დაიკვეთოს ბაზითაჲ 1890 წლისათვის, მიკვირთოს.

ბიუროსში: ა) თითონ რედაქციის, ნიკოლოზის ქუჩაზედ, ვარსკვლავის ძეგლის პირდაპირ, თ. გურუნიძის სახლში, № 21; ბ) ქართული-შარის წყნარ-ოთხის გამარჯვებულ საზოგადოების განცხადების, სახლის ქუჩაზედ, თვალ-ნაზურთა საადგილ-მამულა ბანკის ქარავლის ვა-ლურეთში.

ტფილისის გარე მხრ. რუბთა უნდა დაბარდნ განუთი შედეგებს ადრესით:

Въ Тифлиси. Въ редакцію газеты „ИВЕРІЯ“.

რედაქცია ამისთანავე აცხადებს, რომ იგი გასეთის განცხადების გამო შესუ-ხის მუხელ იქნება მარტო ამ სულის. მომწერთა წინაშე, ვინც გასეთის დავე-თისათვის შესასრულად ფულს პირდაპირ რედაქციაში დას ან წყნარ-ოთხის გამარჯვებულ საზოგადოების განცხადებამდე წარმოადგენს, ასე გამოვსენის, გაზეთს ფასი დახვედლია გაზეთს სათარგმნე, ხოლო სრული პირისანი გაზე-თის დავეთის გამოცხადებულა უახსნელად გვერდზე.

ტფილისი, 13 მარტი

მოწინააღმდეგენი იმ დივიდენ-ტისა, რომელიც არსებობს ჩვენს ბანკში დივიდენთათვის, ამბობენ, რომ ეს დივიდენტი შეეწყინებო-ლია, ვერ იმითა-რომ შესაძლოა გასამრჯელო, მატერული მოგები-სადა კვალია, მეტის-მეტ სიჭარ-ბეზედ მივიდეს, რადგანაც ბანკის მოგების საზღვარი არა აქვსო. ეს მოგება დედს თუ შევიდა ათასი თუ-მანია, ახვედლია შესაძლოა იტვი-მანია და მეტ თუნამდესაც ავიდეს, მაშინ აქედამ შევსება ჯამგირის გასამრჯელო არ იქნება მოხე-დლებიანა, მათი თქონისა და ვერ-ცხლში ჩასხა იქნებოდა და მით უფ-

*) იხ. „ივერია“ № 53.

ვალენტონი

ხილი ჩამბოლი

IX*)

შუალედ გადახული იყო, როდესაც ქერიის საზარეულოდან გამოვიდა.

— ბიჭო, უშაბა იმან პატარა სოფლის ბიჭ: ღმერთი არ გაგიწყრეს და ცეცხლს არ მოშორდეს, თელი დივენი, ვერც არ გადმოვიდეს. ბეიო ლული არ უნდა, გვრე ნილა იდილოსი. ამ სიტყვებით ოთახში შევიდა და დაქანტული ტახტზე ჩამოჯდა.

— ბაბუშო, გენაცვალე, დაუძახე იმან თავის ქალსა: ადგი, გენაცვალე, მე და-ლაღული ვარ. თევშები, კოვები და დანა-ჩანგალი ამხალე; ყველაფერი დაწმენდილი, მხალად განჯინდვან უნდა გამოლაგება. გამოდგანაც ახალი სურთა ამოიღე.

— არის, დედა, ღმერთმანი, მეც რომ თუთოდ უნდა დამაქვო სოლომე, რა დიდი რაზე უნდა იმით დალაგება! შენ ეგრე დალაგებ? სა-ცა უტბო კაცი მოვა და დაქონილი უნდა დატყდეს, მე არ ვიცი, შენ თითონ ვაკეთე!

— შე თავ-გასახეთო, არ გემისი, მუღლები მოაწყდა მეთქი!

*) იხ. „ივერია“ № 45, 46, 48, 49, 51, 52 და 54.

რომ შესაწყნებელია, რომ რაც აქ ჭრბია მოხვედია შრომის მახვი-ლით, იგი მიიღება აქედან საზო-გადო საჭიროებათათვის გადასა-დებ ფულსა და იმ ქონების ბანკი, სას, რომელიც, წესდების ძალით, მოგებიდან უნდა იზრდებოდესო. გარდა ამისა სახეში მისაღებია რაც ამ ვაგარ მოგებზედ სამაქს ჯამგირისა უსამართლობა მოს-ტეხს, იმითა-რომ შესაძლოა ეს სახატი იმის არ შეხვედეს, ვისაც უფრო ხანგრძლივი და დიდი შრო-მა გაუწევია საქმის იმ გზაზე და-ქნებისათვის, რომ დიდს მოგებას იძლეოდეს. მაგალითებ, ვთქვათ რომელიმე წყვილად იმ რომელიმე მოსაქმე ან თავის სურვილით, ან ხელე ახლად ამოურჩევლობის გამო

— უი, როლის იქნება შენ მოგ-შორდეს, დამაქვებ სწორედ, დამ-კლდეგი, შეუთია ქალმა.

— უი, შენ დაკავებულს მაცხო-ვარმა, როგორც შენ მე დამაქვებ მართლა, დასწყველა დედა ქალი და გაჯერებულმა განჯინდვან რაბა-რუ-ხით თევშების გამოლაგება დაუსწო. ქალი არჩენილ პირის მიუჯდა და თითქო გულ-გასახეთად დედის ჯა-რბობას ბანს ეუბნებოდა. რამდენიმე წამი არ გასულა და ნიკო და ვანოც მოვიდნენ.

— აბა, ჩემო საყვარელო დო, ჩვენნი ძვირფასი სტუმარი დაღონებუ-ლი მოგვას და, შენ იცი, როგორც გაიმხარულე.

— არას დავიშურებ, რომ თქვენ გასამართლო, მიმართა მხიარულად ქალმა ახლად შემოსულს.

— ვერგრა ქაიხოსროენა...

— სუ, სუ, გააწყვეტრა ქალმა: თქვენ ცუდ გუნებაზე ხართ და მეც გინდათ გახადებოდეს: მე ქაიხოსრო-ენა მეგაყრება. ან ივანოვან დამი-ძახეთ, ან სულ უბრალოდ m-Ille ვარინკა. ამ სავანზე ნუღარას დამე-კობებოთ. ცნლა თქვენი ხელი მომე-კით და ზალმა წყვიდეთ.

ნიკომ ღამით მისცა ხელი და ყველანი სასტუმრო ოთახში გვიდ-ნენ.

— ცნლა თუ გინდათ გაიმხარულ-დეთ, როცა მე ვაწყვინო, თქვენც

დაეთხოვა ბანკს და მის მაგივრად სხვა დღინაში, ან ამორჩეულ იქმ-ნეთ. ესაქვით, ეს ამბავი მოხდა სწო-რედ იმ წყვილზედ, რომლის შე-მდედ წმინდა მოგებამ იტვი ათას თუნამდელ მიადწია. ამ შემთხვევაში რომ დივიდენტი ახალს მოხვედეს უნდა ირგას, ესე იგი, იმას, ვისაც ვეფელაზე ნაყლები შრომა და გულ-მოდგინება გაუწევია ამ დიდ მო-კებისათვის, მაშინ, როდესაც ის-გი პირში ჩაღო-გამოვდებული ჭრბე-ბა, რომლის წინანდელ დავაწესს ბანკი ამისთანა დიდ მოგების გზა-ზე დაუქნებია.

რა გამოიღოს აქედამ? ისა, რომ ბინამ ბანკს წყლში გამართვა უნ-დადგა, ბინამ მოგებას ბევრს არას იძლეოდა, მშრომელიც ყველა მძიმე უფლებს სამსახურისას მიუწე-დავად გასამრჯელოს სიკოტავისა და როცა დიდის მოგების გზაზე გაიყვანა, მაშინ ცარიელზე უნდა დატყდეს, რადგანაც ამა თუ იმ შე-მოხვედის სხვას უთბობს ადგილს.

გვ რომ სხვის მიხნულ მოთხოვნილი მოაქვ იქნება, გვ რომ მისას ნამა-გარზე ხედის მოთხოვნი მოსაწყ-ვებს. ვანა ეს საშართლობა?

ვთქვათ, რომ აქ იჩარება ჭე-მხარტი დავაწესს დამდეგი. ერთი ეს ვითარება, ეს ამბავი ვანა მარ-ტო ამით არის უსამართლო? არა, იმ მართლაც უსამართლოა, რომ დივიდენტის სახით ყველა ექ-მლევა იმას, ვისაც ბანკის მოგები-

ვაიკინეთ და მთელს დღეს სიცილით გავტარებთ.

— მე უყვე მხიარულდა ვარ, უა-სუნა სიცილით ნიკო.

— Comme il est gentil, il com- mence à me plaire! უთბრა ღიმი-ლით ვარინკამ ვანოს.

— J'en suis très heureux, vous m'enchantez ma gracieuse demoi- selle, მიუგოა ნიკომ.

— ვიბე, თქვენ ვრანგული გლო-დნით! უკაცრავად, არ ვიცი. ვი-მე, რა რიგად მრცხენიან. ხა! ხა! ხა! ცნლა რაღა ვენა? მე ხომ თქვენ არ გითხარო! ხი! ხი! ხი! მე სასა-ცი-ლოდ ესაქვით. ხა! ხა! ხა! ხა! გავაქვინო! ხა! ხა!

— ბრაგო, ბრაგო ვარინკა! სტუმ-რის გამხიარულებაც ისე უნდა!

მართლაც და ისე კისკისებდა ვა-რინკა, რომ ვანოც და ნიკოც ძალა-უნებურად აპყენენ და გულით იცი-ნდნენ.

— რა ამბავია, შეილო? ჭკობა სი-ცილით ქრებოდა, რომელიც ამ სი-ცილზე იქ შევიდა.

— ხა, ხა, ხა! დედს ნუ ეტყვი, ხი, ხი იციონდა ვადატარებთი ვა-რინკა.

ქერიცა პატარა ხანს სისარულით შე-სტყროდა მოხარბარებს და რაკი ვერ ვაგოა სიცილის მიზეზი, მხიარუ-ლად გვიდა ისე მეორე ოთახში სუ-ფრის გასაშლელად.

სათვის თითიც არ გაუნძრევია, რა-დგანაც ხელად შემოსულია მზა-მხარეულზე.

მეორე საბუთი დივიდენტის წი-ნადმდეგ ის არისო, რომ მოხე-დლებს აქვებებს განცება გააბევრონ მოგებათ, ესე იგი, მაშინაც როცა მოგება გვრე ბევრი არ არის ნამ-დვილად. მართალია, ეს განცება გა-ბევრება მოგებისა მეტის - მეტად მწილი მოსახერხებელი ბანკის სა-ქეში, რომლის ანგარიში ყოველ-თვის საჯაროდ განკითხება ხოლ-მე და საჯაროდაც ცხადდება გა-ზეთებში, მაგრამ რადგანაც შესა-ძლებელია, თუნდა ათასი მითის შემთხვევაში, ბინაც საბუთად მისა-ტრია, როცა დივიდენტის ავკარ-გინაობაზე ვლანარეობთა.

მოხრებები დივიდენტის ამბო-ბენა, რომ დივიდენტი პირ-იით აქვებებს და ახალიებს მშრომელ-სა უფრო დიდის მწიგობითა და გულ-მოდგინებით მოვიდოს სა-ქეშს, რადგანაც მატებს თავის გასამრჯელოსას საქმის წარმატუ-ბისაგან მოვიდოს. იქნება ეს მარ-ტოდა ასე იქონს სხვაგან სადმე და არა იმისთანა საზოგადოა საქმეში, როგორიც ჩვენი ბანკია, რომლის უკანსკრელი სავანის ის არის, რომ საზოგადოა გაჭირებას მოახმაროს თავისი ნამაგველი. ეს უნებური მხარე ჩვენს ბანკის იმოდენად მჭირვლის და შტოც-სადები, რომ მჭირვლება მხნეობისა და გულ-მო-

ძილის, როგორც იყო, სიცილი შევიდეს.

— მე ბინაც ისე მრცხენიან, რომ თელი ვერ გამისწორებია თქვენთვის, უთბრა მორცხვად ვარინკამ.

— მე-იცი ვამახარა ამ შემთხვე-ვაში, რომ სულ მინდა თქვენ გიყუ-როთ.

— ოჰ, ვარინკა, შენინა ვანომ: მე სულ იმას გეგუნებო, რომ პირდა-პირმა მოსაწონია-მეთქი. კაცი ან მოწონება აღამინა, ან არა. თუ მა-რთლა მოგეწონა, რა სირცხვილია ამის თქმა, ხომ არა ლანძღვ, მოგ-წონს.

— მართალს ამბობ, მაგამ... სუ, დედა როლის, თუ შეიტყო, გამხე-ვრდებოდა.

— აბა, შეილო, მობრძანდით, რო-გორც გვეკადრებთ, ისე-იცი ვერ დავი-ხელებოთ...

— მავს რად მხანებო, ბატონო!

— ეტყობა, დედს ეგობი სადილი აქვს როცა ბოღმის მოხდეს დაიწე-ვებს ხოლმე, ეს იმის ნიშანია. გი-ცნობ დედა, უთბრა სიცილით ვარინ-კამ.

ყველა მხიარულად შემოაყენდა როგელ სასადლო სტოლის. სადილმა მოაღწია მხიარულად ჩაიარა. ვარინკა-როგორც შეხედდა ნიკოს, მოაგონა-დგოდა თავისი ამბავი და კისკის-დაიწყებდა. იმის გადამღებს სიცილს ვანოც და ნიკოც გულით აპყებოდ-ნენ ხოლმე. ქერიცა რომ ჰხედე-

დენიობისა აქ უნდა ჰყოლებო-დეს თავის სათავეს და არა გასა-მრჯელოსი მომატების იმედითა.

პირველ საბუთზე მოხრებები დი-ვიდენტისა ამბობენ, რომ ჩვენ არ ვუარობთა განკითხვითი მეტ-ნაყ-ლებობა გასამრჯელოსი, დივიდენ-ტისაგან წარმომაგალი, და ამ სა-განზე ასე თუ ისე შესაძლოა მო-ვირგოდეთო. ჩვენ ვესარწლებით და არა ვთმობთ იმ დედა-აზრს, რომ მეტ-ნაყლებად დამყარებულსა მსამართ-ლიანი არსებობა დივიდენტისა, როგორც ჯამგირის სასაქმისა. იგი უსამართლობა, რომელიც ვი-თამოს მოსდევდეს დივიდენტისა, იქნე-ბა მართლაც უსამართლობა იქონს, რადგანაც შემდეგი ვითამოს იმის მტის, რაც წინანდელს დაუთქვია, მაგ-რამ ეს საბუთად მოსატრია არ არის. ესეთი ბუნებური ნაკლი დაყოფი-ლი აქვს ყოველ საქმეს, რომლის დედეკრძელობა გვთ სიცილადე-ზე უფრო ხანგრძლივია. არ არის არც ერთი ამისთანა საქმე ქვეყნა-ზე, რომ წინა თაობის ნათესა მო-მეგვართ თაობა არა მტევიან. ამას რომ შეეუბნებოდ, მაშინ თვით ბან-კის არსებობა უარ-საყოფელია, რადგანაც აწინდელ თაობის შრო-მა და დავაწეო, აწინდელ თაობის ნამაგვეი უფრო მეტის საყვებით ერგება სამკვდრელ მომავლას თაობას და სახით ბანკი დედეს აწინდელის თაობის ხელით იმას სთესს, რაც მომდევნობა თაობამ უნდა მოაქვს.

და სტუმრის მხიარულებას, უსაგნოდ იცნორად.

— მე არ მახსოვს, რომ ასე მხიარულად გამეტარებინოს დოა, უთბრა ნიკომ ქერიცა, როდესაც მან თა-ვისმებურად ბოღმის ხელ დაიწყო.

— და ყველა ამის მიზეზი ისეგ ჩვე-ნი ვარინკა არის, დამტყდა ვანომ.

— სწორად ვარს არ ვიცი, m-Ille ვარინკა, თუ როდისმე შევიდებ ამ სიმამრების ვადადეს.

— ვერც ძნელიც არ არის, m-Ille ნიკო. მაღალ-განცხეთ ხოლმე და ვადადეს ეს იქნება.

— თქვენ ძალიან კეთილი მხანდე-ბით, m-Ille ვარინკა.

— სრულებითაც არა. თქვენ მე მხიამოვნებთ, მე თქვენ. აქ სიყვით რა უშაბა! ცნლა-იცი ისეგ ხალაში ვა-ვიდეთ, დედს ნუ შეუშლით სუფრის აღაგებას.

— თქვენ მუსიკა გიყვართ? ჭკოთ-ხა ვარინკამ ნიკოს, სასტუმრო ოთახ-ში შესეჯის თუხლდე.

— ძალიან. თუ სიმღერასაც ვამა-გონებ, ძალიან მასიამოვნებთ და დამიამლებთ.

— რომ არც ვასიამოვნებთ და არც დამიამლოთ—არც დაუტრავ, არც ვიამლებ.

— ხა! ხა! ხა! მამ რომ არც მა-სიამოვნებთ და კიდეც გამაგვროთ, დაუტრავი და ზედ დამღვრეთ.

— მოკადეთ. თქვენ თითონ ბმა-ნეთ გულ-წარყვლობა, გულ-ახნდ

ივრე შვიდროს ფარგალინი რომ მოვაპყვედით და შევეუბოთა ყოველი მოქმედება ადამიანისა—ჩემი ნაამაგვი ჩემს შემდეგთ რად ვგაგონო, — რომ შესწყდა ქვეყანაზე ყოველივე მოძრაობა, ყოველივე საქმე და თვით კაცობრიობაც რომ გასწყდა. კაცთა ერთი იმის უსამართლობა არ დავიწყებ, უსამართლობა ხსენა არ არის, უსამართლობა ფეხის გადადგმა, სულის მობრუნება, სიცოცხლე შეუძლებელია. მაშინდაა, ამ ვაგარ დედა-აზრისაგან წარმოემდგარი უსამართლობა არამც თუ მისაღება საბუთად რისაზე, არამედ გასადგენია კაცთა კაცობრიობაში.

თუნდ ეგვიპ არ იყო, ამ საბუთით რომ უარყოფთ სიეთი დივიდენტი, იგი მადალ უნებასა დადგა, რომელიც ჰქვამდადეს თუ დადგება მერმისისათვის და არამედ, დივიდენტი მოწინააღმდეგეთა აზრით, უნდა ასე უღმადგონებდეს ბანკის მოხელეებს გასამართლებლის მიუხედავად რის სახელითაც იფაროს მოდელი საზოგადო საქმისათვის, რომელიც საზოგადოა უფრო იმით, რომ ეგვიპტის არამც თუ მერმისის, მერმისის მერმისსაც, და რომელიც ვითარცა ნათესი აწინდელია მერმისმა უნდა მოიგოს ნამატობათა და მოჭარბობათა. თუ ესეთი მეს წინა თაობის ნათესისა უსამართლობა, იგი არამც თუ მოუხატებს სადისს და მხეობებს მოდელი, პირ-იქით, იმადენად მაღელ ჩამოაგონებენს ყურებს, რომადენდაც მოდელი უდიდის უნებასა. ეს ერთობა, ამბობენ მომხრენი დივიდენტისა, — მერმის, რომ სასაც გასამართლებლობა ღაზარაყი, იქ არავის ნე-

ლობა კარგიაო. მეც გულ-მართლად მოგახსენებთ: ესლა მე არც დაკვირმსურს, არც სიმღერა, და თუ თქვენს სურვილს ახვედრ, მაშინ მე მომკლდებო სიამოვნება...

— განაგრძე, განაგრძე! ნუ გრცხენია, შენიშნა ვანამ: საომრენია... — სიამოვნება... ე, რა არის დღერი თამანი! რაღაც წესების გადამკიდ გულიდან სიტყვა ვერ ამოვიღებ: არ მინდა ამ წესებს ავეცი! რაც უნდა სიტყვან. მე პირდაპირ გეტყვით, ნიკო, რაც გინდა ჩემზე იფიქრეთ: მე თქვენს! ყურება მესიამოვნება და მუსის სულ თქვენ ეგლანარაკოთ! ამა, ესეც თქვენი მართალი. დამახა ღიმილით ვარინკამ და მორცხობის ნიშნად თვალზე ხელემი მიიჭრა.

ნიკო შენიღობდა. ქალების საზოგადოებას შეჩვეული არ იყო და იმისთვის ჯერ არავის არ ეთქვა ამ ნიკოს სიტყვები. უკანასკნელი ვარინკამ სიკეთეს იცნო მისგან, თითქო მისი კნკალით იყო ნათქვამი. მერე უკანასკნელად რომ შეხდა მორცხვად თვალზე ხელემი-მიფარებულ ვარინკას, რაღაც ნაირად დაუწყო გულმა ძეგრა...

— მე... მე ბედნიერად ჩაერაცხე ჩემს თავს, მიუგო მორცხვად ნიკომ: ამ ეგ თქვენი ხელდამო სიმბატა ერთი კდლით არ ვთავიდე... მეტია მოგახსენო... რაღაც თქვენ თითონ ჰქვანდა, რა სიამოვნება ვიპოვე ამ თქვენთან ერთად ყოფნით.

— მეც იმითა ვაბედე, რომ ეტყვიდ... რა! რა მფარება ამ ნაირი

ბა არა აქვს უნება კაცისა შექმნათის მიტ, რომ შენი წამებებელი შენი უნება უნდა იყოს და არა გასამართლებლობა.

იქნება გრეც იოს, ხალხი სხვას ნა ნება აქვს სოქვას, ანა-და დიდის უნებას კაცისა და რაც გინდა ცოტა გასამართლებლობა დაუწინა, ჯანს გაკადებინებს მინდობილ საქმისათვისა. განა უნება იმისთანა რამ არის, რომ გინდა თუ არა, კაცს ჯვართ ეცვას? განა უნებას გი წილი არ უნდა ეფას გასამართლებლობა? განა იმის-კი თავისი ფასი არა აქვს? განა იგი მუქთა ამ ქვეყანაზე? ჩვენის ფქრითაო, ამბობენ მომხრენი, რომადენდაც დიდ მომხრეანა კაცს მშობრად, იმადენდაც ძვირად უნდა გვიღირდესო. ამასაც თავი დაგვანებოთ და დავიჯუროთ, ვითამც უნება ბიანს კაცს ერთადერთი გულით ტყვილი საზოგადო საქმისა უდიდობის მხეობას და გულ-მოადგინებლობას, იმადენდაც მომხრეანა რომ სულ უიძისო არ არის, რომ ესეც თავის მხრით არა ჰქვამდობდეს ამ გაბეჭდვებს. ნამ რაღაც ერთობა და მეორეც ერთად შეეცეცია და ერთად მოქმედობს, უფრო სანატრელი არ უნდა იყოს საქმის წარმატებისათვისა?

რაც შეუძება იმს, რომ დივიდენტი ვითომ აქვს უნებადს მოხელეებს განცეგვაბებოან მოგებებს, ეს ყოველად შეუწინააღმდეგობა აზრითაო, ჯერ იმითა-რომ ესეთი გაბეჭდვება ყოველად შეუძლებელია დასუჯად და მერე, თუ ამისი მოქმედებით ერთს შემოხვევამ ბანკის მოხელეების უნებას ნელსა სჭიდებენ, ვითარცა დონეს მათის მხეობის და გულ-მოადგინების გასამართლებლობა, რა ჰქვამ ამ შემთხვე-

ლაპარაკი ნეტა არც მეთქვა და არცა... აბოთხანდ ემთარულობით, ვიცილილად და უსაღ უსაღად დივიდენტი, ისეც წინად დივიდენტი იცინეთ, მი-ნიკო, ეს სიცილი უფრო გიხდებო.

ამ ღრას ოთახში ვარინკას დედა შეგოვიდა. — Bonjour madame! დედა, რა კარგ ღრას შემხედელი რომ იყო-დეს ერთის წაბის წინად რომ შემოესულიყ, შენც გაჯავრდებოდი და მეც ბევრს წყველს მივიღებდი.

— გასაჯავრებელი რა ჩაიღინა? ჰქვითა ქვერბი სიცილით ნიკოს და ენოს, რომელ-ც ვარინკას უკანასკნელ სიტყვებზე ძალად გულით იციროდნენ.

— აბაფერი, დედა, უპასუხა ისეც ვარინკამ: ტყუილად იცითები. მეუფე ღლეს ამ ქე ვარ, უჩემოდ ერთს კრიტსაც ვერავინ დასტავს.

— ენი ვაგამეც, შეილა, ჰქვითა სიცილით ქვერბი.

— მე, მე თითონ ვაგამედი. L'oiseau leur messenger des éphraïmes... დაიწყო სიმღერა ვარინკამ და ისეც მალე შესწყვიტა.

— იმდრო, ვარინკა, ნუ შესწყვიტე, შენიგირი მზა არის, შეტყვევებ ვანო.

ვაძი-კი მავ უნებას ერთს დადრ ახსოვებენო? რამა ურთის საკულისმბო: ან ბანკის მოხელენი უნებაობანი იქნებინ, ან არა. ჰქვამართის აზრის გაბოსანსაგადენ ან ერთზე უნდა დავდგეთ, ან მეორეზე. თუ ბანკის მოხელენი იმობდენდა უნებადენი იქნებინ, რომ ამ უნებადენობაში აზრთან დიდ-ნეს თავის მხეობისას და გულ-მოადგინებობისას, რაღაც საფორტე-დია, ისე დამდადდენ, რომ ტყუილი მოგება გამოაქვს ნამატობის სურვილითა და სისხრითა. ხოლო თუ იმისთანანი იქნება, რამდენიც უნებას ბევრს ანს დავადგევ, ამის ერთადერთი წამალი ის არის, რომ ამისთანანი არ ამოვარნიოთ და ახლოც არ მივავართო ბანკსაო. თუ ეს რა, რაც გინდა დატეხი და უფლებები შემოვავლოთ, თანაც ნელ-აღებუ-ლი კაც, თუ მოინდობა, ბევრს სხვა ზიანს მოავოფენს უამართლებლობა.

შორს რად მივდევართ: თუ ძაგ მისი მოგების განცეგვაბებობისას რამე მასპუთ აქვს და თვით ეგ გაბეჭდვება ცოტად თუ ბევრად შესაძლებელია, დივიდენტი მოხელეებისა რად არცეობს თითქმის ყოველ ბანკში, სათაბ-კი მოხელეებთ. განა ამისთანა ბანკის მართლები ჩვენზე საუფლები ერთხანად და წინ დახვედრული არაინა? ამხარა, აქ ძაგ მისი ადვილი არა აქვსა.

მართალიაო, დივიდენტი ცოტა-სა თუ ბევრს ადვილს ბანკის ქონებას და საზოგადო საჭრობისათვის გადასაგდს ფულს. მაგრამ განა მართლ მოჭროდა ჯამგირზე ვანა ვაგამეც, ეს კაცება მოის, პოპა? ეტყვა, დივიდენტის იმედით, თუ მოხელეებს დევანადეფის ჯამგირით ვმოულობთ, განა იმედია,

— რა ექნა, შეილა, შენსაეთი რომ ჩემთვისაც წესაღლებინა...

— მოიცა, მოიცა, დედა. საქმეც გეცულებოთ არ არის: მე დაუკრავ და შენ ეტანეთ.

ვარინკას დედას სიცილი აუტყდა.

— რას იცინი, რა ექნა ამა, კე-ვალკეობა, რომელი დასაწყობთ. სიცილს ბოლო არა ჰქონდა, მეხადრე მოკლეს ვარინკამ თავის დედას ნელი მოკლდა და რამდენჯერც შე-მოაპროწიალა. ნიკო მიღლად გვად ბეჯარდა.

— ბედნიერი ხარ, ვანო, ასეთი მზიარული და გაცეს, უთხრა ნიკომ: შენ არ უნდა მოგეწყინოს ცხოვრება ნიკომ გულწრფელად უთხრა ენოს ნიკოს სიტყვები. ნიკოს არ ავადდებოდა, რომ ასე მზიარულად ვაგამეცობინა როდისმე დედა. ან სად ვაგამეცობა მასუნი, რაც ვინაშნა მესარულს კურსი და რუსეთში წავიდა, ქალბენ-საზოგადოებას გრიდებოდა, რადგან-დაც მორცხვი იყო და, თუ მოხედ-ნად ქალბენ უფრო ოსეთში მოსწულად ქალბენ, რაც სიტყვებს, რომელნიც ყველაფრით კაცებს უფრო ჰგინდნენ, ვიდრე ქალბენს.

ღამის თერთმეტ საათი იყო, რომ დღესაც ნიკო გამოსამ შეიღებოდა წამად.

— რა მალე ვაიდა დრო, სიტყვა უნებლიედ ნიკომ: დრო არა ვამოგეთობოვო.

— რას მიტყობებო? შეეკითხა ქვერბი განცეგვა სტუმარს.

— გამაღლებო, ბატონო. მე ბა-

რომ უფროდენტი ამ ჯამგირით ვიმოვიო? ვიმოვიო, რასაკვირველია, რადგანაც მუშტარნი ბევრია თუნდ ამაზე ნაყლებ ჯამგირია, ხოლო განასურველია ამისთანა მოხელე? ამხარა, ძალი-უნებურად ამ შემთხვევაში ჯამგირები ბანკის მიერ შესაძლებელ მაქსიმუმად უნდა ავყვანოთ, რომ საქმეთა ნელ-შეწყობა და შეუსაფერი მოხელენი მივტაროთ ბანკსა. არავინ იცის, იქნება დევანადეფი ჯამგირები გავარდნობდა და მინც სასურველ მოხელეებს მოვან ვავკინებდეს. რა მოჰქვეყნა ამას? ისა, რომ დევანადეფი ჯამგირი ბანკს ერთი ორად გადადებდა მამინაც, როცა არამც თუ უნაღლი, არამედ იმადენ მოგებთ არ არის, რომადენდაც საჭრობა არა წარბ-შეუხრებლად ამადენის გადახდა. განა ამისთანა წყვილი-დები არ შეხედვინა ჩვენს ბანკს? განა იმისთანა წყვილი-დები არ დას-დგამობა, როცა მოგება არა ყოფილა-არ და ბანკს მით უფრო გადადებობა თუ-გარდასავალი, რომ იძულებული არ ყოფილა ჯამგირები ერთხელ და ერთხელ მო-ჭროდა ნამატობით, ან ერთი ორად გადახდა?

დმერთმა ჰქმნას და ჩვენმა ბანკსა ოც-ოცი ათასი მანეთი მოგება გვაძლიოსო. ნუთუ ამ შემთხვევაში უნდა დავიმოვლოთ, ოცდამ თუნდა ოთხი მშრომელითა და მამა-ბებთა ვარგეურობა?

ი ორც შეეცეცია ვრცელად გა-მოვარდენი ჰუ და არაც დივიდენტი-ს საქმისა. რაც ამას თათბარე აზრები ტურთარების ჩვენს მიხედ-რიდს საზოგადოებაში, ვგონებთ, სულ ეს არის და თუ რა აქლია, სასურველი შეივსოს შეუცდამო-ლის განაჩენის დასადგენად.

დღესაც ეხლი, რაღაც მეტად დიდ-ხანს დავრჩი და, ვვანებ, კიდევ შე-ვაწყობთ.

— მეც ველი კომპლიმენტს M r, ნიკო, მაშინათ სიცილით ვარინკამ ნიკოს.

— თქვენ თვით კომპლიმენტზე მტერი ბრანდებით და კომპლიმენტი არ გეყვად რებთ.

— თქვენ-კი მოსაწონებ... აი, დედა, აი! შენ რომ ამ აქა ყოფილიყ-ვი, ერთს მშენებრს სიტყვას ვიტყვოდი. თვით M r ნიკო-ც მოაჭრონებდა.

— ვითომ რაოდის რა ამ მოგაწონებო? ჰქვითა სიცილით ნიკომ.

— ისე ტყუილად ესთქვი, M r ნიკო. მამე მშვიდობით. რაც უფრო მალ-მალე გეწახებო, უფრო მეტს გესაო-მოინებოთ და თუ დივიდენტი... რამ-დენიც დღეს იცინეთ, იმდენს მაშინ დღინოც დღეს იცინეთ.

— ეთი, ენო, მე გვინა, მე და შენ მალე ვაგეყრებით.

— რატომ, ძალაო?

— ვეთობოდები... ის შემირბის, სიტყვა ნელს ამოაზრებოთ ვარინკამ.

— ხა, ხა, ხა! მამე, მომილოცეს, მომილოცეს.

— რა არის, შეილა, რა? იკითხა მერე ოთახიდან რაღაც ნაირის აღმუთლებით ქვერბი, ნუ თუ... — შენ სულ დედა? ვაწყვიტინა ლაპარაკი ვარინკამ დედას და ბტუნ-ვითა და კოწიწით შევარდა თავის ოთახში.

ახალი ამბავი

* გუმწ, ამ თვის 13, გოლო-ერის პოსტსტექ ცოტა ვაწულ უბე-ღურება არ დატარალდა. შუადღის შემდეგ მოილოდა ტელი № 406, რომელიც ტრეტარის მოლო მარტენი თვალთ, რის გამოც ეტლის ცხენი დაურობა და მოტაცა ტელი, რომელიც ავირა ოქ მდგომ სხვა ტელეგრა-ფი და იმით იქმენდოდა და-აფრთხო. ტელი № 406 ვადობრუნ-და და სულ დაიხსნა, მეეტლე ქვეშ მოჰყა და დამთხალი ცხენი-კი მარც მარჯოლდებ ტელს, მანამ პოლიციის მიხელეთ არ შეეყენს „ტელეგრაფი“. თორმეტმდე ტელი, რომელიც ცხენებიც დაურობენ, სულ სხვა დასხვა მარტის იქნა ვაგამეცე-ული და რამდენიმე კაცი და სასწა-ვლებლებიდან მომავალი ყმაწვილი კონაღმ ქვეშ მოჰყა. რამდენსამე-კაცს ეტლებზე ფეხებზე გააღურეს. თითქმ სერის სათაზე მტის ხანს ამ ქუჩაზე დიდი ალოკიით იყო.

* გუმწ, ამ თვის 13, კავკასიის მთავარ-მარტის ოფის თავ. ა. მ. დანდელევიკო კარსაკის ანგელო-დანი და ბარკი ტურთარის სასახლიდან გაიგზავნა რუსეთს მის ბრწყინაველ-ბის მამულში.

* აღდგომის შემდეგ სამა აპ-რილს კავკასიის მონადირეთა, სა-ზოგადოება მართავს ტელისონ, იქ, სადაც საუბრელო გამოეწეა იყო, გა-მოეწეა ყოველსაგან იმ საგნებს, ნივთებისა და ცხოველ-ფრინველები-სა, რასაც-კი მონადირეობის საშე-შეიშეულობა აქვს. გამოეწეით აზრად საზოგადოებას აქვს ვაგეყრელობის ნა-დრობის შესაბამი და შესაფერო-წენიეფულა, ჩაცმა-დახურვა, თოყ-

სულ ვაგეცეცია: ოღონდაც რომ იმისთან ცხოვრება სანატრელია...

ვარინკა რაღაც ფიქრობდა? ნიკო რომ წავიდა, დედამ ორჯელ-სამჯერ შენიშნა, რომ კარგად ვერ იტყეო-და. ვარინკას თითქო არც-კი ეს-მოლა ღლდის ლაპარაკი. დაღონებუ-ლი მიუხედავად თავის მძას და ჰქვითა:

— ენო, მართლა ვერ ვიტყვოდი კარგად?

— რა ამაზე, ვარინკა? დღეს შენ მშენებრი იცევი.

— რაგორ ვაგინა, მოეწონებ ნი-კოს თუ არა?

— ნიკომ ტყუილად ლაპარაკი არ იცის, ისეც შენსაეთი გულ-წრფელია. ვარინკას ოღონდ დაუბრუნებულს სანებე ღიმილი მაღაღობინა. ყმაწვი-ლი კაცი შემოტრიალდა ცალს ქუსლებზე და მზიარულად უთხრა ე-ნოს.

— ეთი, ენო, მე გვინა, მე და შენ მალე ვაგეყრებით.

— რატომ, ძალაო?

— ვეთობოდები... ის შემირბის, სიტყვა ნელს ამოაზრებოთ ვარინკამ.

— ხა, ხა, ხა! მამე, მომილოცეს, მომილოცეს.

— რა არის, შეილა, რა? იკითხა მერე ოთახიდან რაღაც ნაირის აღმუთლებით ქვერბი, ნუ თუ... — შენ სულ დედა? ვაწყვიტინა ლაპარაკი ვარინკამ დედას და ბტუნ-ვითა და კოწიწით შევარდა თავის ოთახში.

პალიკო ყუიანი (შემდეგი იქნება)

იარაღი, თაუფისსარაღი, მონადირე ხალხებისა და ფრინველების მოაზრება და სხვ. დაწერილები...

* ტუვილის მკურნალებს თითქოს უნდა, რომ საზოგადოებამ მხოლოდ მათ შესახებ ლაპარაკობდეს...

* ჩვენ მივიღეთ მ. კალისტრატესგან გარეუცხის უღანბრო მთებში მისგან წაპოვნი შვიი მგარი ქვები...

* დაბოთ გარეუცხის უღანბრო: აქ არის სხვათა შორის ერთი შესანიშნავი ძველი ეკლესია ირანე ლთის მეთევლეობის სახელიაზე გამოკვეთილი...

* სოფ. ჩხერი (შორაბნის მახლობლად) იქაურს პოლიციის მოქალაქეებს...

* იქიდანვე იწერებოდა, რომ 22 წელია თებერლის დაბარებული ყოფილა მთელი საზოგადოება...

რა მთავრობის განზრახვა, უცრ მოკლე სიზუსტით განუარტებია ხალხისათვის წყლის საკარგებად...

* გაზ. „ОКРАИНА“, რომელიც სამარცანდში იბეჭდება პოლტარანოვის რედაქტორობით...

* მარტის 10 და 12, პოლიციის მეტოქე წყალში, ქალაქის მუხრანში, პოლიციის თანხმობით...

* პოლიციის მეტოქე წყალში, შვიშურის ხეივან მონასტრულ მუფოი ახლოა სიბრძნის გოცირი...

ქალაქის საბჭო 12 მარტი ერებს დადგინდეს იმუხსაფა შესახებ იმ დღისათვის...

განსაქმების თაობა—მართლმადიდებლისა და მართლმადიდებლისა დასჯის დადგინდა...

მ. მანაბელი. მეც წყვილი ვარ სთავისნისი კომისიისა, მაგრამ იქნა წინადადება...

მ. შაპარონიანი. შარშან სამარცანდში სოფელს იყო. შესაძლებელია წესდებისათვის...

მ. დ. ს. ყარაბაგიანი. თუ ქალაქის სისუფთავის უნდა შექნათ...

მ. მიქელაძე. ახლანა საზოგადოებრივი წინა და სავაგებლან ქალაქის გამოსაგებებისათვის...

მ. მელქიარაქოვანი. მამო შემოხვევის განკარგვისათვის...

პოლიცია მითავს დაწინაურების შესახებ. დადგინდა მითავს დაწინაურების შესახებ...

მ. ცენცელი. ეგ დუქნის მსოფლიო და მართლმადიდებლის მსოფლიო...

წყვიტი გამგებობის იმხანოვით. სავაგებლან, ხარკის-კი და მითავსების...

მ. ივანენკო. უნდა აწიით და ერთიან განაგებულებას უნდა აწიით...

მისი ურეტსობით საბჭომ დადგინდა კვლევი დანქნის საჭალო დუქნის...

უცხოეთი ამსტრი 3056310. ხორვატიაში ძალიან ამბებია...

იუბილეს, ცხლა გვიქვს დრო, მიუყურებოთ რამე ჩვენს დიპლომატიურ...

— ენაში საქალაქო არჩევნების დროს მთელი, ვაცხარებულნი მხარდებენ...

წყვიტი გამგებობის იმხანოვით. სავაგებლან, ხარკის-კი და მითავსების...

მ. ივანენკო. უნდა აწიით და ერთიან განაგებულებას უნდა აწიით...

მისი ურეტსობით საბჭომ დადგინდა კვლევი დანქნის საჭალო დუქნის...

უცხოეთი ამსტრი 3056310. ხორვატიაში ძალიან ამბებია...

